

MODALITĂȚI DE REFLECTARE A Operațiunilor de schimb valutar efectuate de casele de schimb valutar din România

Conf. univ. dr. Nicolae ECOBICI
Universitatea “Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu

Rezumat

Întrucât în practica caselor de schimb valutar din România am constatat inexistența unei metode unitare de reflectare a operațiunilor de schimb valutar, voi prezenta în cadrul acestei lucrări o comparație menită să facă lumină în privința metodei corecte ce trebuie folosită de către aceste entități. În acest sens, voi compara metoda determinării zilnice cu metoda lunară (atât pentru veniturile aferente cifrei de afaceri, cât și pentru diferențele de curs valutar).

Cuvinte cheie: case de schimb valutar, diferențe de curs valutar, contabilitatea operațiunilor de schimb valutar

1. Introducere

Organizarea și funcționarea caselor de schimb valutar din România sunt reglementate de Banca Națională a României prin Regulamentul nr. 4 (r1) din 01/04/2005 privind regimul valutar [1], respectiv prin Norma nr. 4 din 01/04/2005 privind efectuarea operațiunilor de schimb valutar [2] (modificată de Norma B.N.R. nr. 13/2007 publicată în M.O. nr. 654 din 25/09/2007 [3] și de Norma B.N.R. nr. 8/2009 [4]).

Conform reglementărilor legale precizate anterior, casele de schimb valutar pot efectua operațiuni de schimb valutar cu numerar și substitute de numerar pentru persoane fizice pe teritoriul României (vânzare/cumpărare de valute cotate contra monedei naționale) prin intermediul punctelor de schimb valutar autorizate în acest sens de B.N.R. prin atribuirea de coduri statistice individuale, fiind „organizate ca persoane juridice conform Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, având ca obiect principal de activitate schimbul valutar cu numerar și substitute de numerar pentru persoane fizice”¹.

Pe lângă o serie de condiționări privind dotarea necesară, condițiile de funcționare și locul de desfășurare a activității, reglementările în vigoare prevăd și obligativitatea existenței permanente a unor disponibilități bănești (lei sau orice valută) de minimum 75.000 euro.

Stabilirea cursurilor de schimb la care se fac schimburile de valute cotate se realizează în mod liber de către fiecare casă de schimb valutar, respectiv

WAYS OF REFLECTING THE FOREIGN EXCHANGE TRANSACTIONS MADE BY THE CURRENCY EXCHANGE OFFICES IN ROMANIA

Assoc. Prof. Phd Nicolae ECOBICI
“Constantin Brâncuși” University of Targu Jiu

Abstract

As in the practice of the currency exchange offices in Romania I found the lack of a consistent method for reflecting foreign exchange transactions, in this paper I will present a comparison aiming to shed light on the correct method to be used by such entities. In this respect, I will compare the daily determination method with the monthly method (for both revenues related to the turnover and for foreign exchange differences).

Keywords: currency exchange offices, foreign exchange differences, accounting of foreign exchange transactions

1. Introduction

The organization and operation of currency exchange offices in Romania are regulated by the National Bank of Romania by Regulation no. 4 (r1) of 01/04/2005 on foreign exchange regime [1], and by the Standard no. 4 of 01/04/2005 on the performance of foreign exchange transactions [2] (amended by NBR Standard no. 13/2007 published in the Official Gazette no. 654 of 25/09/2007 [3] and by the NBR Standard no. 8/2009 [4]).

According to the aforementioned legal provisions, currency exchange offices may carry out foreign exchange transactions with cash and cash substitutes for individuals within Romania (sale / purchase of currencies quoted against the national currency) through the exchange points authorized for this purpose by NBR by assigning individual statistical codes, being “organized as legal entities in compliance with Law no. 31/1990 on commercial companies, republished, having as main object of activity the foreign exchange with cash and cash substitutes for individuals”¹.

Besides a series of conditioning on the necessary equipment, operating conditions and the place of work, the regulations in force also require the permanent existence of cash funds (RON or any foreign currency) of at least EUR 75,000.

The establishment of exchange rates for the quoted currency exchanges is carried out freely by each exchange office, for each exchange point; in

¹ Art. 1, lit. b din Norma nr. 4/2005 privind efectuarea operațiunilor de schimb valutar, cu modificările ulterioare (Art. 1, point b of the Standard no. 4/2005 on performing foreign exchange transactions, as further amended)

pentru fiecare punct de schimb valutar, în practică întâlnind cazuri în care acestea chiar fluctuează pe timpul aceleiași zile. Acestea au însă obligația de a afișa la loc vizibil listele cursurilor, pe perioada programului zilnic de lucru, urmând a fi anexate la registrul tranzacțiilor la sfârșitul zilei de lucru.

Documentul justificativ întocmit pentru vânzarea/cumpărarea de valute de casele de schimb valutar îl reprezintă „bonul fiscal/buletinul de schimb valutar” – document cu regim intern de tipărire și numerotare.

Evidența schimbului valutar se ține cu ajutorul registrului zilnic al tranzacțiilor (registru de casă în lei și în valută).

2. Metodologie

În ceea ce privește reflectarea în contabilitatea caselor de schimb valutar a operațiunilor de schimb valutar menționez că am întâlnit în practică diferite interpretări ale reglementărilor privind efectuarea operațiunilor de schimb valutar.

Tocmai de aceea, în demersul meu logistic consider că sunt necesare câteva precizări complementare care pot aduce lumină în acest domeniu. Astfel, Codul fiscal precizează că „**sumele se convertesc în moneda națională a României prin utilizarea cursului de schimb valutar** (comunicat de B.N.R.) **la data la care se primesc sau se plătesc sumele respective**”², iar în Legea nr. 312 din 28.06.2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, se prevede că „moneda națională este leul, iar subdiviziunea acestuia, banul”³.

Prin urmare, casele de schimb valutar nu pot considera valutele tranzacționate drept „marfă” ci trebuie să evidențieze zilnic încasările și plățile generate de schimburile valutare. În cadrul acestui proces, în situația în care casele de schimb valutar nu comisionază tranzacțiile cu valute (situație întâlnită frecvent în practică), trebuie făcută distincție între venitul aferent cifrei de afaceri și venitul/cheltuiala aferentă diferențelor de curs valutar. Consider că diferențele stabilite pentru valutele vândute/cumpărate evaluate la cursul stabilit de casa de schimb valutar (denumit și curs negociat) și cursul oficial stabilit de B.N.R. sunt venituri aferente cifrei de afaceri. Spre exemplu, diferența pozitivă determinată pentru o tranzacție (dintr-o zi) între valuta cumpărată evaluată la curs negociat și aceeași valută evaluată la cursul de schimb stabilit de B.N.R. (pentru acea zi) reprezintă venit aferent cifrei de afaceri și se înregistrează cu ajutorul contului 708 „Venituri din activități diverse” (sau 704 „Venituri din servicii prestate”). În cazul în care o tranzacție generează o diferență negativă, aceasta se va trata tot ca un venit (utilizând unul dintre cele două conturi, la alegere) dar cu suma în minus (în roșu).

practice there are cases when they even fluctuate during the same day. But they have an obligation to display the lists of exchange rates in a visible place throughout the daily working hours, to be annexed to the register of transactions at the end of the workday.

The supporting document prepared for selling/buying currency from exchange offices is the “tax receipt / exchange voucher” - document with internal printing and numbering regime.

The records of foreign exchange transactions are kept using the daily register of transactions (petty cash in lei and foreign currencies).

2. Methodology

Regarding the entry of foreign exchange transactions in the accounts of exchange offices, I should say that I met in practice different interpretations of the regulations regarding foreign exchange transactions.

Therefore, in my logistic approach I considered it necessary to bring a few additional clarifications that may shed some light on this area. Thus, the Fiscal Code states that “**the amounts shall be converted into the national currency of Romania using the exchange rate** (announced by the NBR) **from the date on which such amounts are received or paid**”², and the Law no. 312 of 28/06/2004 on the Statute of the National Bank of Romania provides that “the currency is the leu, and its subdivision, the ban”³.

Therefore, the currency exchange offices may not consider the traded currencies as “goods” but should outline each day the receipts and payments generated by the foreign exchanges. In this process, where the exchange offices do not commission the transactions with currencies (frequently encountered situation in practice), we must distinguish between the revenues related to the turnover and the income/expense related to exchange rate differences. I think the differences established for the currency sold/bought evaluated at the rate established by the currency exchange office (also called negotiated rate) and the official exchange rate set by the NBR are revenues related to the turnover. For example, the positive difference determined for a transaction (in one day) between the currency bought, evaluated at a negotiated rate and the same currency evaluated at the exchange rate set by the NBR (for that day) is the revenue related to the turnover and is recorded using the account 708 “Revenues from sundry activities” (or 704 “Services rendered”). If a transaction generates a negative difference, it will be also treated as revenue (using one of the two accounts, at choice) but with the amount in minus (in red).

In order to establish the differences in exchange

² Art. 9, alin. 3, lit. b din Legea nr. 571 din 22/12/2003 26/12/2003 privind Codul fiscal, cu modificările ulterioare până la data de 13/07/2011 [5] (Art. 9, para. 3, point b of the Law no. 571 of 22/12/2003 26/12/2003 regarding the Fiscal Code, as further amended and supplemented until 13/07/2011 [5])

³ Art. 13 „Unitatea monetară” din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României [6] (Art. 13 “Monetary unit” of the Law no. 312/2004 on the Statute of the National Bank of Romania [6])

Pentru stabilirea diferențelor de curs valutar, casele de schimb valutar au la dispoziție **două metode**:

- I. Zilnic (fie la începutul zilei, fie la sfârșitul zilei), ca diferență între soldul valutei evaluate la cursul B.N.R. din ziua precedentă și același sold evaluat la cursul B.N.R. al zilei curente. Prin urmare, casele de schimb valutar vor reflecta diferențele de curs valutar aferente soldului zilei precedente în situația în care cursul B.N.R. al zilei curente este mai mare decât cel al zilei precedente cu ajutorul contului 765 „Venituri din diferențe de curs valutar”, respectiv cu ajutorul contului 665 „Cheltuieli din diferențe de curs valutar” în caz contrar (cursul B.N.R. din ziua precedentă este mai mare decât cel din ziua curentă). Conform Codului fiscal, pierderea netă din aceste diferențe de curs valutar este integral deductibilă⁴;
- II. Lunar, utilizând un curs mediu negociat de cumpărare. În cazul utilizării acestei metode nu se vor determina diferențe aferente cifrei de afaceri și nici diferențe de curs valutar pe parcursul lunii, ci numai la sfârșitul acesteia, încasările și plățile exprimate în lei (aferente valutelor tranzacționate) fiind evaluate numai cu ajutorul cursului negociat pentru fiecare tranzacție în parte. Prin urmare, la sfârșitul fiecărei luni au loc următoarele etape: mai întâi, se determină cursul mediu negociat de cumpărare pentru fiecare valută tranzacționată ca raport între totalul încasărilor lunare exprimate în lei inclusiv soldul din ultima zi a lunii precedente exprimat în lei, pe de o parte, și totalul încasărilor lunare exprimate în valută inclusiv soldul în valută de la sfârșitul lunii precedente; ulterior, se evaluează totalul valutelor vândute pe parcursul lunii cu ajutorul cursului mediu negociat de cumpărare determinat anterior (total valută vândută * curs mediu negociat de cumpărare); în etapa următoare, se determină venitul aferent cifrei de afaceri ca diferență între suma determinată la etapa anterioară (totalul valutelor vândute pe parcursul lunii evaluat cu ajutorul cursului mediu negociat de cumpărare determinat în prima etapă) și totalul valutelor vândute (plăților) exprimate în lei la cursurile negociate de vânzare aferente fiecărei tranzacții în parte din cursul lunii; ultima etapă presupune determinarea diferențelor de curs valutar la sfârșitul lunii ca diferență între soldul valutelor de la sfârșitul lunii evaluat la cursul stabilit de B.N.R. pentru ultima zi a lunii și soldul valutelor de la sfârșitul lunii evaluat la cursurile negociate pentru fiecare tranzacție din lună la care s-a adăugat venitul aferent cifrei de afaceri determinat la etapa anterioară.

rates, currency exchange offices have **two methods**:

- I. Each day (either at the beginning of the day or at the end of the day), as the difference between the balance of the currency evaluated at the NBR rate from the previous day and the same balance at the NBR rate of the current day. Therefore, the exchange offices will reflect the exchange rate differences related to the balance of the previous day when the NBR rate of the current day is higher than that of the previous day with the account 765 “Foreign exchange gains”, respectively with the account 665 “Foreign exchange losses” otherwise (the NBR rate of the previous day is higher than the one of the current day). According to the Fiscal Code, the net loss of these foreign exchange differences is fully deductible⁴;
- II. Each month, using an average negotiated buying exchange rate. When using this method, there will not be determined the differences related to the turnover and the foreign exchange differences during the month, but only at the end of the month; the influx and payments denominated in RON (for the exchange traded) are evaluated only with the negotiated rate for each transaction. Therefore, at the end of each month the following steps occur: first, there is determined the average negotiated buying rate for each currency traded as the ratio of the total monthly influx denominated in RON including the balance in the last day of the previous month denominated in RON, on the one hand, and the total monthly influx denominated in foreign currency including the foreign currency balance at the end of the previous month; thereafter the total exchange sold during the month is evaluated using the average negotiated buying rate previously determined (total currency sold * average negotiated buying rate); in the next step, the revenue related to the turnover is determined as the difference between the amount determined at the previous step (total currency sold during the month evaluated with the average negotiated buying rate determined in the first step) and the total exchange sold (payments) denominated in RON at the negotiated selling rates for each transaction during the month; the last step involves the determination of the exchange rate differences at the end of the month as the difference between the exchange balance at the end of the month evaluated at the rate set by the NBR for the last day of the month and the exchange balance at the end of the month evaluated at the negotiated rates for each transaction of the month plus the revenue related to the turnover determined at the previous step.

⁴ Art. 23 din Legea nr. 571 din 22/12/2003 26/12/2003 privind Codul fiscal, cu modificările ulterioare până la data de 13/07/2011 [5] face referire numai la pierderea netă din diferențe de curs valutar aferentă împrumuturilor luate în calcul la determinarea gradului de îndatorare a capitalului. (Art. 23 of Law no. 571 of 22/12/2003 26/12/2003 regarding the Fiscal Code as further amended and supplemented until 13/07/2011 [5] refers only to the net loss from foreign exchange differences related to the loans taken into account in determining the capital indebtedness.)

3. Aplicație practică

Pentru a releva aplicarea facilă în practică a metodologiei prezentate la subpunctul 2, vom aplica distinct cele două metode la nivelul lunii iulie 2011 pentru o casă de schimb valutar ce realizează doar câteva tranzacții de cumpărare și vânzare de valută (euro) în numai în 3 zile la cursuri negociate de schimb valutar ce oscilează inclusiv pe durata unei zile (tabelele 1 și 2).

3. Practical application

In order to reveal the easy implementation in practice of the methodology presented in paragraph 2, we will apply the two methods separately for the month of July 2011 for a currency exchange office that makes only a few transactions of foreign currency (Euro) buying and selling in only 3 days on negotiated exchange rates that fluctuate including throughout a day (tables 1 and 2).

Exemplificarea metodei de determinare zilnică a diferențelor de curs valutar la o casă de schimb valutar din România /

Exemplifying the method of daily determination of exchange rate differences at a currency exchange office in Romania

Tabel nr. 1/Table no. 1

Data/ Date	Explicația/ Explanation	Încasări/ Influx		Plăți/ Payments		Curs BNR/ NBR rates	Curs negociat/ Negotia- ted rate	Sold/ Balance		Cont coresp./ Corres- pondent account
		Euro/ EUR	Lei/ RON	Euro/ EUR	Lei/ RON			Euro/ EUR	Lei/ RON	
Sold precedent/ Previous balance		5000	21078,50			4,2157		5000	21078,50	Sold/ Balance
01.07.2011	Dif. c.v. începutul zilei/ Exchange rate diff. at the beg/ of the day		91,50			4,234		5000	21170,00	765
	Schimb val. (cumpărare)/ Currency exch. (buy)	50	209,00				4,18	5050	21287,50	581
	Dif. af. cifrei de afaceri/ Diff. rel. to turnover		2,70			4,234		5050	21290,20	708
	Schimb val. (vânzare)/ Currency exch. (sell)			300	1290,00		4,3	4750	20000,20	581
	Dif. af. cifrei de afaceri/ Diff. rel. to turnover		19,80			4,234		4750	20020,00	708
	Schimb val. (cumpărare)/ Currency exch. (buy)	50	210,00				4,2	4800	20230,00	581
	Dif. af. cifrei de afaceri/ Diff. rel. to turnover		1,70			4,234		4800	20231,70	708
	Schimb val. (vânzare)/ Currency exch. (sell)			25	107,50		4,3	4775	20124,20	581
	Dif. af. cifrei de afaceri/ Diff. rel. to turnover		1,65			4,234		4775	20125,85	708
	Schimb val. (cumpărare)/ Currency exch. (buy)	300	1263,00				4,21	5075	21388,85	581
	Dif. af. cifrei de afaceri/ Diff. rel. to turnover		7,20			4,234		5075	21396,05	708
	Schimb val. (cumpărare)/ Currency exch. (buy)	30	123,00				4,1	5105	21519,05	581
	Dif. af. cifrei de afaceri/ Diff. rel. to turnover		4,02			4,234		5105	21523,07	708
	Schimb val. (vânzare)/ Currency exch. (sell)			400	1740,00		4,35	4705	19783,07	581
	Dif. af. cifrei de afaceri/ Diff. rel. to turnover		46,40			4,234		4705	19829,47	708
	Schimb val. (vânzare)/ Currency exch. (sell)			125	535,63		4,285	4580	19293,85	581
	Dif. af. cifrei de afaceri/ Diff. rel. to turnover		6,38			4,234		4580	19300,22	708
	Total ziua 01.07.2011/ Total day 01.07.2011	430	1986,35	850	3673,13			4580	19391,72	Sold/ Balance
02.07.2011	Dif. c.v. începutul zilei/ Exch. rate diff. beg. of the day		36,18			4,2419		4580	19427,90	765
	Schimb val. (vânzare)/ Currency exch. (sell)			357	1517,25		4,25	4223	17910,65	581
	Dif. af. cifrei de afaceri/		2,89			4,2419		4223	17913,54	708

	Diff. rel. to turnover								
	Schimb val. (cumpărare)/ Currency exch. (buy)	40	164,00			4,1	4263	18077,54	581
	Dif. af. cifrei de afaceri/ Diff. rel. to turnover		5,68		4,2419		4263	18083,22	708
	Schimb val. (vânzare)/ Currency exch. (sell)			570	2451,00	4,3	3693	15632,22	581
	Dif. af. cifrei de afaceri/ Diff. rel. to turnover		33,12		4,2419		3693	15665,34	708
	Schimb val. (cumpărare)/ Currency exch. (buy)	352	1443,20			4,1	4045	17108,54	581
	Dif. af. cifrei de afaceri/ Diff. rel. to turnover		49,95		4,2419		4045	17158,49	708
	Schimb val. (cumpărare)/ Currency exch. (buy)	10000	39000,00			3,9	14045	56158,49	581
	Dif. af. cifrei de afaceri/ Diff. rel. to turnover		3419,00		4,2419		14045	59577,49	708
	Total ziua 02.07.2011/ Total day 02.07.2011	10392	44154,02	927	3968,25		14045	59577,49	Sold/ Balance
15.07.2011	Dif. c.v. începutul zilei/ Exch. rate diff. beg. of the day				283,71	4,2217	14045	59293,78	665
	Schimb val. (vânzare)/ Currency exch. (sell)			10000	42000,00	4,2	4045	17293,78	581
	Dif. af. cifrei de afaceri/ Diff. rel. to turnover		-217,00		4,2217		4045	17076,78	708
	Total ziua 15.07.2011/ Total day 15.07.2011	0	-217,00	10000	42283,71		4045	17076,78	Sold/ Balance
31.07.2011	Dif. c.v. sf. Lunii/ Exch. rate diff. end of month		74,02			4,24	4045	17150,80	765
	Total ziua 31.07.2011/ Total day 31.07.2011		74,02				4045	17150,80	Sold/ Balance

**Exemplificarea metodei de determinare lunară a diferențelor de curs valutar la o casă de schimb
valutar din România /**

*Exemplifying the method of monthly determination of exchange rate differences at a currency exchange
office in Romania*

Tabel nr. 2/Table no.2

Data/ Date	Explicația/ Explanation	Încasări/ Influx		Plăți/ Payments		Curs BNR/ NBR rates	Curs negociat/ Negotia- ted rate	Sold/ Balance		Cont coresp./ Corres- pondent account
		Euro/ EUR	Lei/ RON	Euro/ EUR	Lei/ RON			Euro/ EUR	Lei/ RON	
Sold precedent/ Previous balance		5000	21078,50			4,2157		5000	21078,50	Sold/ Balance
01.07.2011	Schimb val. (cumpărare)/ Currency exch. (buy)	50	209,00				4,18	5050	21287,50	581
	Schimb val. (vânzare)/ Currency exch. (sell)			300	1290,00		4,3	4750	19997,50	581
	Schimb val. (cumpărare)/ Currency exch. (buy)	50	210,00				4,2	4800	20207,50	581
	Schimb val. (vânzare)/ Currency exch. (sell)			25	107,50		4,3	4775	20100,00	581
	Schimb val. (cumpărare)/ Currency exch. (buy)	300	1263,00				4,21	5075	21363,00	581
	Schimb val. (cumpărare)/ Currency exch. (buy)	30	123,00				4,1	5105	21486,00	581
	Schimb val. (vânzare)/ Currency exch. (sell)			400	1740,00		4,35	4705	19746,00	581
	Schimb val. (vânzare)/ Currency exch. (sell)			125	535,63		4,285	4580	19210,38	581
	Total ziua 01.07.2011/ Total day 01.07.2011	430	1805,00	850	3673,13			4580	19210,38	Sold/ Balance
02.07.2011	Schimb val. (vânzare)/			357	1517,25		4,25	4223	17693,13	581

	Currency exch. (sell)									
	Schimb val. (cumpărare)/ Currency exch. (buy)	40	164,00				4,1	4263	17857,13	581
	Schimb val. (vânzare)/ Currency exch. (sell)			570	2451,00		4,3	3693	15406,13	581
	Schimb val. (cumpărare)/ Currency exch. (buy)	352	1443,20				4,1	4045	16849,33	581
	Schimb val. (cumpărare)/ Currency exch. (buy)	10000	39000,00				3,9	14045	55849,33	581
	Total ziua 02.07.2011/ Total day 02.07.2011	10392	40607,20	927	3968,25			14045	55849,33	Sold/ Balance
15.07.2011	Schimb val. (vânzare)/ Currency exch. (sell)			10000	42000,00		4,2	4045	13849,33	581
	Total ziua 15.07.2011/ Total day 15.07.2011	0	0,00	10000	42000,00			4045	13849,33	Sold/ Balance
Total lună/ Total month		26644	105902,9	23554	99282,75					Calcule/ Calculations
31.07.2011	Dif. af. cifrei de afaceri/ Diff. related to turnover		5661,79					4045	19511,11	708
	Dif. c.v. BNR la sold/ NBR ex. rate diff on balance				2360,31	4,24		4045	17150,80	665
	Sold/ Balance							4045	17150,80	Sold/ Balance

Comparând rezultatele obținute observăm că ambele metode conduc la aceleași solduri finale la sfârșitul lunii, respectiv 4045 euro și 17150,80 lei.

Din punct de vedere al reflectării operațiilor de tranzacționare întâlnim pentru prima metodă (conform tabelului 1) următoarele articole contabile:

- Evidențierea diferențelor de curs valutar favorabile la începutul zilei de 1.07.2011 [5000 euro sold precedent * (4,234 lei/euro curs valutar B.N.R. pentru ziua curentă - 4,2157 lei/euro c.v. B.N.R. din ziua anterioară) = 91,50 lei], pe baza notei de contabilitate:

5314 „Casa în valută”/ “Petty cash in foreign currencies”

- Cumpărarea a 50 de euro la un curs valutar negociat de 4,18 lei/euro în data de 1.07.2011 (50 euro * 4,18 lei/euro curs negociat de cumpărare = 209 lei), pe baza buletinul de schimb valutar/bonului fiscal și a registrului de casă în lei:

---

581 „Viramente interne” / “Internal transfers”

☐ și concomitent, pe baza registrului zilnic al tranzacțiilor:

5314 „Casa în valută”/

Comparing the results we see that both methods lead to the same final balance at the end of the month, namely EUR 4045 and RON 17,150.80

In terms of reflecting the trading operations, we meet the following accounting items for the first method (cf. Table 1):

- Outline of the favourable exchange rate differences at the beginning of the day 01/07/2011[EUR 5,000 previous balance * (4,234 RON/EUR, NBR exchange rate for the current day - 4,2157 RON/EUR, NBR exchange rate of the previous day) = RON 91,50], based on the accounting note:

---

* = 765 „Venituri din diferențe de curs valutar”/ “Foreign exchange gains” 91,50

- Purchase of 50 Euros on a negotiated exchange rate of 4.18 RON/EUR on 01/07/2011 (50 Euros * 4.18 RON/EUR negotiated buying rate = 209 RON), based on the exchange voucher / tax receipt and petty cash in lei:

---

* = 5311 „Casa în lei”/ “Petty cash in lei” 209,00

☐ and simultaneously, based on the daily registry of transactions:

---

* = 581 „Viramente interne”/ 209,00

“Petty cash in foreign currencies”	*	“Internal transfers”
<p>□ totodată, se reflectă venitul aferent cifrei de afaceri generat de tranzacția anterioară de cumpărare valută [50 euro cumpărați * (4,234 lei/euro curs B.N.R. – 4,18 lei/euro curs negociat) = 2,70 lei], conform notei de contabilitate și registrului de casă în valută⁵:</p>		<p>□ there is also reflected the revenue related to the turnover generated by the previous currency purchase transaction [50 Euros bought * (4,234 RON/EUR, NBR - 4.18 RON/EUR negotiated rate) = 2.70 RON], according to the accounting note and petty cash in foreign currencies⁵:</p>
<p>5314 „Casa în valută”/ “Petty cash in foreign currencies”</p>	<p>*</p> <p>=</p> <p>*</p>	<p>708 „Venituri din activități diverse”/ “Revenues from sundry activities” 2,70</p>
<p>➤ Vânzarea a 300 de euro la un curs valutar negociat de 4,30 lei/euro în data de 1.07.2011 (300 euro * 4,30 lei/euro curs negociat de vânzare = 1290 lei), pe baza buletinul de schimb valutar/bonului fiscal și a registrului de casă în lei:</p>		<p>➤ The sell of 300 Euros on a negotiated exchange rate of 4.30 RON/EUR on 01/07/2011 (300 Euros * 4.30 RON/EUR negotiated selling rate = 1290 RON), based on the exchange voucher / tax receipt and petty cash in lei:</p>
<p>581 „Viramente interne”/ “Internal transfers”</p>	<p>*</p> <p>=</p> <p>*</p>	<p>5314 „Casa în valută”/ “Petty cash in foreign currencies” 1290,00</p>
<p>□ și concomitent, pe baza registrului zilnic al tranzacțiilor:</p>		<p>□ and simultaneously, based on the daily registry of transactions:</p>
<p>5311 „Casa în lei”/ “Petty cash in lei”</p>	<p>*</p> <p>=</p> <p>*</p>	<p>581 „Viramente interne”/ “Internal transfers” 1290,00</p>
<p>□ totodată, se evidențiază venitul aferent cifrei de afaceri generat de tranzacția anterioară de vânzare valută [300 euro vânduți * (4,30 lei/euro curs negociat – 4,234 lei/euro curs B.N.R.) = 19,80 lei], conform notei de contabilitate:</p>		<p>□ the revenue related to the turnover generated by the previous currency sale transaction is also outlined [300 Euros sold * (4.30 RON/EUR negotiated rate - 4.234 RON/EUR, NBR) = 19.80 RON], according to the accounting note:</p>
<p>5314 „Casa în valută”/ “Petty cash in foreign currencies”</p>	<p>*</p> <p>=</p> <p>*</p>	<p>708 „Venituri din activități diverse”/ “Revenues from sundry activities” 19,80</p>
<p>✓ celelalte tranzacții de cumpărare și vânzare valută, precum și stabilirea diferențelor favorabile de curs valutar la începutul fiecărei zile în care au loc schimburi valutare comportă aceleași articole contabile.</p> <p>➤ Se înregistrează diferențele de curs valutar nefavorabile la începutul zilei de 15.07.2011 [14045 euro sold precedent * (4,2217 lei/euro curs valutar B.N.R. pentru ziua curentă - 4,2419 lei/euro c.v. B.N.R. din ziua anterioară în care au avut loc schimburi valutare) = -283,71 lei], pe baza notei de contabilitate:</p>		<p>✓ the other transactions of currency buying and selling and the establishment of favourable exchange rate differences at the beginning of each day when foreign exchanges take place have the same accounting items.</p> <p>➤ There are recorded the unfavourable exchange rate differences at the beginning of the day 15/07/2011 [EUR 14045 previous balance * (4,2217 RON/EUR, NBR exchange rate for the current day - 4.2419 RON/EUR, NBR exchange rate of the previous day) = -283.71 RON], based on the accounting note:</p>

⁵ La fel se reflectă și diferența negativă aferentă cifrei de afaceri din data de 15.07.2011, numai că suma se va trece în roșu. (The negative difference related to the turnover dated 15/07/2011 is reflected in the same way, but the amount will be marked in red.)

665 „Cheltuieli din diferențe de curs valutar”/ “Foreign exchange losses”	* = *	5314 „Casa în valută”/ “Petty cash in foreign currencies”	283,71
<p>În cazul utilizării celei de-a doua metode (calculul lunar al diferențelor), înregistrările presupun doar reflectarea viramentelor dintre casa în lei și casa în valută utilizând cursurile negociate de cumpărare/vânzare (operațiile fiind prezentate anterior pentru corespondențele dintre conturile 581 „Viramente interne”, pe de o parte, respectiv 5311 „Casa în lei” sau 5314 „Casa în valută”, pe de altă parte).</p> <p>La sfârșitul lunii însă au loc următoarele calcule și articole contabile:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Se determină cursul mediu negociat de cumpărare [105902,90 lei (reprezentând totalul încasărilor lunare inclusiv soldul inițial de la sfârșitul lunii precedente) / 26644 euro (reprezentând totalul încasărilor lunare exprimate în valută inclusiv soldul în valută de la sfârșitul lunii precedente) = 3,97 lei/euro]; ➤ Se determină totalul valutelor vândute pe parcursul lunii cu ajutorul cursului mediu negociat de cumpărare determinat anterior [23554 euro (reprezentând total valută vândută) * 3,97 lei/euro = 93620,96 lei]; ➤ Se determină venitul lunar aferent cifrei de afaceri [93620,96 lei – 99282,75 lei (reprezentând totalul valutelor vândute la cursurile negociate de vânzare aferente fiecărei tranzacții în parte) = 5661,79 lei], și se înregistrează în contabilitate conform notei de contabilitate și registrului de casă în valută: 		<p>If the second method is used (monthly calculation of differences), the records only require the entry of transfers between the petty cash in lei and foreign currency using the negotiated buying/selling rates (the operations are previously presented for correspondence between the accounts 581 “Internal Transfers” on the one hand, 5311 “Petty cash in lei” or 5314 “Petty cash in foreign currencies”, on the other hand).</p> <p>However, at the end of the month, there will be the following calculations and accounting items:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ The average negotiated buying rate is determined [105,902.90 RON (representing the total monthly influx including the original balance at the end of the previous month) / 26,644 Euro (representing the total monthly influx in foreign currency including the currency balance from the end of the previous month) = 3.97 RON/EUR]; ➤ The total exchange sold during the month is determined using the average negotiated buying rate previously determined [23554 Euro (representing the total currency sold) * 3.97 RON/EUR = 93,620.96 RON]; ➤ The monthly revenue related to the turnover is determined [93,620.96 RON - 99,282.75 RON (representing the total exchange sold at the negotiated selling rates for each transaction) = 5,661.79 RON], and recorded in the accounts according to the accounting note and the petty cash in foreign currencies: 	
5314 „Casa în valută”/ “Petty cash in foreign currencies”	* = *	708 „Venituri din activități diverse”/ “Revenues from sundry activities”	5661,79
<p>În urma acestei operații, în registrul de casă în valută soldul exprimat în lei a devenit 19511,11 lei (13849,33 lei + 5661,79 lei).</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Se calculează și evidențiază diferențele de curs valutar la sfârșitul lunii [(4045 euro sold final al lunii * 4,24 lei/euro curs valutar B.N.R. pentru ziua de 31.07.2011) – 19511,11 lei (reprezentând soldul valutelor de la sfârșitul lunii evaluat la cursurile negociate pentru fiecare tranzacție din lună, respectiv 13849,33 lei, la care s-a adăugat venitul aferent cifrei de afaceri determinat la etapa anterioară de 5661,79 lei) = -2360,31 lei], pe baza notei de contabilitate: 		<p>Following this transaction, in the petty cash in foreign currencies the balance expressed in RON became 19,511.11 RON (13,849.33 RON + 5,661.79 RON).</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Calculate and outline the exchange differences at the end of the month [(4045 Euro final balance of the month * 4.24 RON/EUR, NBR exchange rate for the day 31/07/2011) – 19,511.11 RON (representing the exchange balance at the end of the month evaluated at the negotiated rates for each transaction of the month, i.e. 13,849.33 RON, plus the revenue related to the turnover determined at the previous step of 56,61.79 RON) = -23,60.31 RON], based on the accounting note: 	
665 „Cheltuieli din diferențe de curs valutar”/ “Foreign exchange losses”	* = *	5314 „Casa în valută”/ “Petty cash in foreign currencies”	2360,31
<p>În urma acestei operații, în registrul de casă în valută soldul exprimat în lei a devenit 17150,80 lei</p>		<p>Following this transaction, in the petty cash in foreign currencies the balance expressed in RON</p>	

(19511,11 lei – 2360,31 lei), adică 4045 euro * 4,24 curs B.N.R. la 31.07.2011.

became 17,150.80 RON (19,511.11 RON - 2,360.31 RON), i.e. 4,045 Euro * 4.24 NBR rate on 31/07/2011.

4. Concluzii

Reflectarea operațiilor de schimb valutar (cumpărare/vânzare) la casele de schimb valutar din România se poate realiza prin determinarea și evidențierea zilnică sau lunară a diferențelor aferente cifrei de afaceri și a celor de curs valutar. Așa cum am relevat și la subpunctul 3, ambele metode conduc la același rezultat în registrul de casă în valută, respectiv soldul final de la sfârșitul lunii, atât în valută, cât și în lei, este același (4045 euro, respectiv 17150,80 lei).

Cu toate că metoda determinării și înregistrării lunare a diferențelor pare facilă în comparație cu metoda determinării și înregistrării zilnice a diferențelor, aceasta nu respectă decât parțial prevederile Codului fiscal referitoare la convertirea valutilor în moneda națională, în sensul că această convertire are loc doar o dată pe lună (la sfârșitul fiecărei luni) și nu la data la care se primesc sau se plătesc sumele respective⁶. Prin urmare, recomand utilizarea metodei determinării zilnice a diferențelor pentru fiecare tranzacție în parte întrucât respectă în totalitate prevederile legale în vigoare.

În plus, comparând influențele pe care cele două metode le au asupra contului de profit și pierdere se constată:

- Prima metodă (metoda determinării zilnice) conduce la un venit aferent cifrei de afaceri pentru luna iulie 2011 în sumă de 3383,47 lei (totalul sumelor din contul 708), iar rezultatul financiar este de -82 lei (283,71 lei în contul 665, respectiv 201,71 lei în contul 765); pe total, rezultatul brut generat de această activitate (în luna iulie 2011) este de 3301,48 lei;
- Cea de-a doua metodă (cea a determinării lunare) generează un venit operațional de 5661,79 lei (în contul 708), respectiv un rezultat financiar de -2360,31 lei (în contul 665); pe total, rezultatul brut obținut este tot de 3301,48 lei;
- Prin urmare, metoda nerecomandată a determinării lunare nu numai că nu respectă toate cerințele legale în vigoare (doar la finele fiecărei luni valuta este convertită în monedă națională utilizând cursul stabilit de B.N.R.), ci provoacă și distorsiuni în contul de profit și pierdere (rezultatul operațional este supradimensionat, respectiv 5661,79 lei în loc de 3383,47 lei, iar rezultatul financiar este de -2360,31 lei în loc de -82 lei).

4. Conclusions

The reflection of foreign exchange transactions (buying/selling) in currency exchange offices in Romania may be achieved by daily or monthly determining and outlining the differences related to turnover and exchange rate. As revealed in subpoint 3, both methods lead to the same result in the petty cash in foreign currencies, namely the final balance at the end of the month, both in currency and in RON is the same (4,045 Euros, i.e. 17,150.80 RON).

Although the method of monthly determination and record of differences seems easy compared to the method of daily determination and record of differences, it complies only partially with the provisions of the Fiscal Code concerning the exchange conversion into national currency, as this conversion takes place only once a month (at the end of each month) and not on the date on which such amounts are received or paid.⁷ Therefore, I recommend using the method of daily determination of differences for each transaction as it fully complies with the legal provisions in force.

In addition, comparing the influences that the two methods have on the profit and loss account reveals:

- The first method (the method of daily determination) leads to revenues related to the turnover for July 2011 amounted to 3,383.47 RON (total of the amounts in the account 708), and the financial earnings are -82 RON (283.71 RON in the account 665, respectively 201.71 RON in the account 765); on the whole, the gross earnings generated by this activity (in July 2011) are 3301.48 RON;
- The second method (that of monthly determination) generates operating income of 5661.79 RON (in the account 708), respectively financial earnings of -2360.31 RON (in the account 665); on the whole, the gross earnings obtained are also 3301.48 RON;
- Therefore, the discouraged method of monthly determination does not only fails to comply with all the legal requirements (only at the end of each month the currency is converted into national currency using the exchange rate of NBR), but also causes distortions in the profit and loss account (the operating earnings are oversized, i.e. 5,661.79 RON instead of 3,383.47 RON and the financial earnings are of -2,360.31 RON instead of -82 RON).

Bibliografie:

References:

- [1] NBR Regulation no. 4 (r1) of 01/04/2005 on the

⁶ Art. 9, alin. 3, lit. b din Legea nr. 571 din 22/12/2003 26/12/2003 privind Codul fiscal, cu modificările ulterioare până la data de 13/07/2011 [5]

⁷ Art. 9, para. 3, point b of the Law no. 571 of 22/12/2003 26/12/2003 regarding the Fiscal Code, as further amended and supplemented until 13/07/2011 [5]

- [1] Regulamentul B.N.R. nr. 4 (r1) din 01/04/2005 privind regimul valutar, republicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 616 din 06/09/2007
- [2] Norma nr. 4 din 01/04/2005 privind efectuarea operațiunilor de schimb valutar, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 297 din 8 aprilie 2005
- [3] Norma B.N.R. nr. 13/2007 pentru modificarea și completarea Normei Băncii Naționale a României nr. 4/2005 privind efectuarea operațiunilor de schimb valutar publicată în M.O. nr. 654 din 25/09/2007
- [4] Norma nr. 8 din 23/07/2009 privind modificarea și completarea Normei Băncii Naționale a României nr. 4/2005 privind efectuarea operațiunilor de schimb valutar, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 526 din 30/07/2009
- [5] Lege nr. 571 din 22/12/2003 26/12/2003 privind Codul fiscal, cu modificările ulterioare până la data de 13/07/2011 (ultima modificare: Ordinul nr. 2215/2011 publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 455 din 29/06/2011)
- [6] Legea nr. 312 din 28.06.2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, modificată prin Ordonanța nr. 94/2004 publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 803 din 31/08/2004
- foreign exchange regime, republished in the Official Gazette, Part I no. 616 of 06/09/2007
- [2] Standard no. 4 of 01/04/2005 on the foreign exchange transactions, published in the Official Gazette of Romania, Part I, no. 297 of 08 April 2005
- [3] NBR Standard no. 13/2007 amending and supplementing the Standard of National Bank of Romania no. 4/2005 on the foreign exchange transactions published in the Official Gazette no. 654 of 25/09/2007
- [4] Standard no. 8 of 23/07/2009 amending and supplementing the Standard of the National Bank of Romania no. 4/2005 on the foreign exchange transactions, published in the Official Gazette, Part I, no. 526 of 30/07/2009
- [5] Law no. 571 of 22/12/2003 26/12/2003 regarding the Fiscal Code, as further amended and supplemented until 13/07/2011 (the last amendment: Decree no. 2215/2011 published in the Official Gazette, Part I no. 455 of 29/06/2011)
- [6] Law no. 312 of 28.06.2004 on the Statute of the National Bank of Romania, as amended by Ordinance no. 94/2004 published in the Official Gazette, Part I no. 803 of 31/08/2004